

Főoldal>Jogi lépések indítása>Költségmentesség

Figyelem: az oldal eredeti nyelvű változata [lv](#) nemrég módosult. Az Ön által kiválasztott nyelvi változatot most készítik fordítóink.

Az oldal jelenleg a következő nyelveken olvasható: [en](#).

Swipe to change

angol

Költségmentesség

Lettország

1 Milyen költségekkel járnak a bírósági eljárások, és általában ki viseli őket?

A polgári perrendtartásról szóló törvény értelmében a bírósági eljárás költségei a következőket foglalják magukban:

I. bírósági költségek; és

II. az eljárással kapcsolatos költségek.

A bírósági költségek és az eljárásokkal kapcsolatos költségek megállapítása a következő céllal történik:

a bíróságok munkájának finanszírozása során az államnál felmerülő költségek részleges kompenzálása,

azon fél költségeinek megtérítése, akinek javára a bíróság ítéletet hozott,

az adósok kötelezettségei önkéntes teljesítésének ösztönzése.

Arról, hogy hol lehet a bírósági költségeket megfizetni, az egyes bíróságok hivatalában lehet tájékozódni.

Az eljárás költségeiről szóló határozattal szemben az eljárás alá vont személy nyújthat be járulékos keresetet.

A BÍRÓSÁGI KÖLTSÉGEK közé a következők tartoznak:

eljárási illeték (valsts nodeva),

hivatali illeték (kancelejas nodeva),

az ügy vizsgálatával kapcsolatos költségek.

A polgári perrendtartásról szóló törvény 34. cikke értelmében a bíróság előtt indított minden kereset után meghatározott eljárási illetéket kell fizetni, legyen szó eredeti keresetről vagy viszontkeresetről, harmadik fél által egy már folyamatban lévő ügyben benyújtott, a jogvita tárgyára vonatkozó önálló kereseti kérelemről, különleges bírói eljárásban benyújtott kérelemről, valamint az e cikkben meghatározott egyéb kérelmekről. A házasság felbontására vonatkozó azon keresetekben, amelyekben a kérelmezőnek kiskorú eltartottja van, a bíróság a kérelmező kérésére elhalasztja az eljárási illeték megfizetését, vagy lehetővé teszi annak részleteiben történő megfizetését.

A polgári perrendtartásról szóló törvény 38. cikke értelmében hivatali illeték fizetendő:

az ügyben keletkezett iratról hiteles másolat kiadása, valamint a bírósági ítélet vagy határozat újbóli kiadása után,

nyilatkozat kiállítása után,

az írásbeli végrehajtási végzés másodpéldányának kiállítása után,

a bírósági végzés jogerőre emelkedésének igazolásáért, amennyiben a végzést külföldi hatósághoz kell benyújtani,

tanúk idézése után.

A polgári perrendtartásról szóló törvény 39. cikke értelmében az eljárással kapcsolatos költségek közé a következők tartoznak:

a tanúnak és a szakértőnek fizetendő összegek,

a tanúk meghallgatásával vagy helyszíni szemlékkel kapcsolatos költségek,

a vádlott felkutatásával kapcsolatos költségek,

az ítélet végrehajtásával kapcsolatos költségek,

a bírósági idézések és más bírósági iratok kézbesítésével, kiadásával és lefordításával kapcsolatos költségek,

a hirdetések újságokban való közzétételének költségei,

követelés biztosításával kapcsolatos költségek.

A bírósági költségek alóli mentesség:

A törvény meghatározza azokat a személyeket, akik mentesülnek a bírósági költségek megfizetése alól (a polgári perrendtartásról szóló törvény 43. cikkének (1) bekezdése), beleértve az államilag finanszírozott költségmentességben részesülő felet is.

Egyéb esetekben az ügyben részt vevő fél anyagi helyzete alapján és a megfelelő bizonyítékok bemutatása mellett kérheti a bíróságtól a bírósági költségek alóli teljes vagy részleges mentességet.

A bíróság vagy a bíróság megvizsgálja a kérelmet, és az egyén pénzügyi helyzetének figyelembevételével teljes vagy részleges mentességet ad a bírósági költségek nemzeti költségvetésbe történő befizetése alól.

A bírósági költségek megfizetése:

Az eljárási illetékek, a hivatali illetékek és az ítélezési költségek kifizetésére vonatkozó számlák a portálon az „Eljárási illetékek és bírósági számlák” (Valsts nodevas un tiesu konti) menüpontban található.

A bírósági költségek megtérítése:

Az a fél, akinek javára ítéletet hoznak, az ellenérdekű féltől visszakapja az összes bírósági költséget.

Amennyiben a követelés részben kielégítést nyert, a bírósági költségek viselésére a felperest kötelezik a követelések kielégített részével, az alperest pedig a követelés elutasított részével arányosan.

Ha a felperes eláll a keresettől, meg kell térítenie az alperes részéről felmerült bírósági költségeket. Ebben az esetben az alperesnek nem kell megtérítenie a felperes bírósági költségeit. Ha azonban a felperes azért áll el a keresettől, mert az alperes a követelések előterjesztését követően önként teljesítette azokat, a bíróság a felperes kérelmére elrendeli, hogy az alperes térítse meg a felperes bírósági költségeit.

Ha a felperes mentesül a bírósági költségek megfizetése alól, az alperest a bírósági költségeknek a nemzeti költségvetés részére való megfizetésére kötelezik olyan arányban, amilyen arányban a keresetnek helyt adtak.

Ha a keresetet elutasítják, további intézkedés nélkül hagyják, vagy a felperes visszavonja a keresetet, a felperest kötelezik a nemzeti költségvetésbe előzetesen be nem fizetett bírósági költségek megfizetésére. Ha azonban a felperes azért nem érvényesíti követelését, mert az alperes a kereset benyújtását követően önkéntesen teljesítette azt, az alperest kötelezik a bírósági költségek nemzeti költségvetésbe történő befizetésére. Ha a követelést részben kielégítették, de az alperes mentesül a bírósági költség megfizetése alól, a költségeket a bírósági költség megfizetése alól nem mentesülő felperesnek kell megfizetnie, az elutasított követelés összegének arányában. Ha mindkét fél mentesül a bírósági költségek megfizetése alól, a költségeket az állam viseli.

A bíróság vagy a bíró az egyén pénzügyi helyzetének figyelembevételével elhalaszthatja a bírósági költségek megfizetését, vagy részletekben történő fizetést engedélyezhet.

Az eljárási illeték megtérítése:

Az eljárási illeték visszatérítésének indokairól és eljárásáról a portálon az „Illeték-visszatérítés” (nodevu atmaksa) menüpontban található információ.

II. AZ ELJÁRÁSSAL KAPCSOLATOS KÖLTSÉGEK a következők:

ügyvédi munkadíj,

a bírósági tárgyalásokra való utazással kapcsolatos költségek,

a bizonyítékok beszerzésével kapcsolatos költségek,

az államilag finanszírozott költségmentesség költségei (a 2016. március 1-je után indított eljárásokra kell alkalmazni),

a tolmács bírósági tárgyaláson való közreműködésének költségei.

Az eljárással kapcsolatos költségek megtérítése:

Az eljárással kapcsolatos költségeket a törvényben meghatározott összegben kell megtéríteni.

Az alperest kötelezik a felperes eljárással kapcsolatban felmerült költségeinek viselésére, ha a felperes követelését részben vagy egészben kielégítette, és ha a felperes azért vonja vissza a keresetét, mert az alperes a kereset benyújtását követően önkéntesen teljesítette azt.

Ha a keresetet elutasítják, a bíróság kötelezi a felperest, hogy térítse meg az alperes eljárással kapcsolatos költségeit.

Ha az államilag finanszírozott költségmentesség költségeit viselő fél mentesül a bírósági költségek megfizetése alól, az államilag finanszírozott költségmentességgel kapcsolatos költségeket az állam viseli.

2 Mit jelent pontosan a költségmentesség?

Az államilag finanszírozott költségmentesség a jogi ügy bíróságon kívüli vagy bírósági úton történő rendezéséhez nyújtott segítség, amelynek célja a személy megsértett vagy vitatott jogainak vagy törvény által védett érdekeinek védelme az államilag finanszírozott költségmentességről szóló törvényben meghatározott esetekben, eszközökkel és terjedelemben.

Az államilag finanszírozott költségmentesség a jogi tanácsadásra, az eljárási dokumentumok elkészítésére és a bírósági képviselőre terjed ki.

3 Jogosult vagyok-e költségmentességre?

Az alábbi személyek részesülhetnek államilag finanszírozott költségmentességben:

alacsony jövedelmű vagy rászoruló minősülő személy – a vonatkozó igazolásokat a helyi szociális szolgálatok állítják ki;

az a személy, aki váratlanul olyan körülmények közé és pénzügyi helyzetbe kerül, amelyek megakadályozzák abban, hogy jogai védelmét biztosítsa (természeti katasztrófa, vis maior vagy egyéb, a személyen kívül álló körülmények) – a vonatkozó információkat és bizonyítékokat a személynek kell benyújtania;

olyan személy, aki teljes mértékben az államtól vagy a helyi hatóságtól függ – a vonatkozó információkat az állam vagy a helyi hatóság szervének kell benyújtania a személy vagy a költségmentességi hivatal kérésére.

Részlegesen államilag finanszírozott költségmentesség, amelyhez az érintett személy önrészt fizet, valamint ügyvédi segítség bizonyos típusú polgári ügyekben (közgyűlési határozat érvénytelenítésére irányuló ügyek, szerződési jogviták, amelyekben a követelés összege meghaladja a 150 000 EUR-t, valamint üzleti titkok jogellenes megszerzéssel, felhasználással és nyilvánosságra hozattal szembeni védelmével kapcsolatos ügyek) nyújtható az alábbi feltételeknek megfelelő személyeknek:

jövedelmük nem haladja meg a lettországi havi minimálbért;

pénzügyi helyzetük alapján jogosultak költségmentességre.

A bejelentő személyek anyagi helyzetüktől függetlenül jogosultak államilag finanszírozott költségmentességre.

A határokon átnyúló jogvitában költségmentességre szoruló, az EU valamelyik tagállamában szokásos tartózkodási hellyel vagy lakóhellyel rendelkező személy a pénzügyi helyzete és jövedelmi szintje alapján akkor tekinthető jogosultnak arra, hogy a jogvita elbírálásához Lettországon költségmentességet kapjon, ha a költségmentesség igénylésének napján az előző három hónapra vonatkozó átlagos havi jövedelme nem haladta meg a lettországi havi minimálbér 50%-át, az egyéb alkalmazandó szabályozási feltételekre is figyelemmel.

4 Minden típusú eljárásra vonatkozik a költségmentesség?

Az államilag finanszírozott költségmentesség az indokolt polgári jogviták és polgári ügyek bírósági rendezéséhez az ítélet jogerőre emelkedéséig jár, kivéve például a következőket:

az adott személy kereskedelmi vagy üzleti tevékenységéhez vagy független szakmai tevékenységéhez közvetlenül kapcsolódó követeléssel kapcsolatos ügyek;

vám- vagy adóügyekkel kapcsolatos ügyek;

a becsület és méltóság megsértésével kapcsolatos követeléssel kapcsolatos ügyek;

nem vagyoni kár orvoslásával kapcsolatos ügyek, kivéve azokat az eseteket, amikor a költségmentesség nyújtása a bűncselekmény következtében a sértettnek okozott nem vagyoni kár orvoslásához kapcsolódik;

a választottbíró vagy más alternatív vitarendezési mechanizmusok által elbírált jogviták;

a luxustárgyakkal vagy luxusszolgáltatásokkal kapcsolatos követelésre vonatkozó ügyek;

a költségmentesség költségei a követelés összegéhez képest aránytalanul magasak.

5 Szükség esetén igénybe vehető különleges eljárás?

A személynek egy kitöltött költségmentesség iránti kérelmet (igénylőlapot) kell benyújtania a költségmentességi hivatalhoz a kérelemben szereplő információkat alátámasztó dokumentumok másolatával együtt (az államilag finanszírozott költségmentességre való jogosultságot igazoló dokumentumok, valamint a polgári jogvita és a kapcsolódó eljárás jellegét leíró dokumentumok). Az iratokat személyesen, postai úton vagy a pasts@jpa.gov.lv e-mail-címen, időbélyegzővel ellátott elektronikus aláírással kell benyújtani a költségmentességi hivatalhoz.

A költségmentességi hivatal a kérelem kézhezvételétől számított 21 napon belül, illetve a kérelem kézhezvételétől számított 14 napon belül, ha az ügy a gyermekek jogait érinti, megvizsgálja a kérelmet, és dönt a költségmentesség megítéléséről vagy a kérelem elutasításáról.

Ha további információkat kérnek, a határozathozatal határidejét elhalasztják a szükséges információk beérkezéséig vagy a benyújtás határidejének lejártáig.

A költségmentesség nyújtásáról szóló határozat meghozatalakor a költségmentességi hivatal olyan költségmentességet nyújtó szolgáltatót jelöl ki, amely a költségmentességi hivatallal költségmentesség nyújtására vonatkozó szerződést kötött.

A költségmentesség biztosításáról szóló határozat meghatározza a költségmentesség nyújtóját, valamint a költségmentesség nyújtásának helyét és idejét.

A kérelmezőt a költségmentesség megítéléséről vagy a kérelem elutasításáról szóló döntésről írásban, a kérelemben megadott címre küldött postai vagy elektronikus üzenetben értesítik; a kérelmező személyesen is átveheti az értesítést a költségmentességi hivatal irodájában.

A költségmentességi hivatal határozata ellen az Igazságügyi Minisztériumhoz, míg az Igazságügyi Minisztérium határozata ellen a közigazgatási bírósághoz lehet jogorvoslattal fordulni.

Az államilag finanszírozott részleges költségmentesség (azaz a polgári eljárások bizonyos típusaiban nyújtott ügyvédi segítség) nyújtására vonatkozó esetekben a költségmentesség iránti kérelem beérkezésétől számított egy hónapon belül a költségmentességi hivatal határozatot hoz, és a határozatban meghatározza a költségmentesség körét és a költségmentesség kifizetésének határidejét. A befizetés beérkezését követően hét napon belül megbízást állítanak ki a költségmentesség nyújtójának az államilag finanszírozott költségmentesség nyújtásáról. Ha a költségmentesség nyújtásáért nem érkezik befizetés, a költségmentességi hivatal határozatot hoz a költségmentesség megszüntetéséről.

Ha egy olyan személy, akinek szokásos tartózkodási helye vagy lakóhelye az EU valamelyik tagállamában van, határon átnyúló jogvitában költségmentességet igényel, és a határon átnyúló jogvitát Lettországon bírálják el, a költségmentességi hivatal megkapja a határon átnyúló jogvitában a másik EU-tagállam illetékes hatósága vagy a személy által továbbított kérelmet, és azt az államilag finanszírozott költségmentességről szóló törvényben meghatározott eljárásnak megfelelően bírálja el. Azokban az esetekben, amikor a határokon átnyúló jogvitát Lettországon kívül bírálják el, annak a személynek, akinek szokásos tartózkodási helye vagy lakóhelye az EU valamelyik tagállamában van, a vonatkozó kérelmet a költségmentességi hivatalhoz kell benyújtania (a kérelem formanyomtatványa a következő címen érhető el: https://e-justice.europa.eu/157/hu/legal_aid_forms). Ilyen esetekben a költségmentességi hivatal az összes fordítás kézhezvételétől számított hét napon belül megküldi az érintett uniós tagállam illetékes hatóságának a költségmentesség iránti kérelem és a vonatkozó dokumentumok továbbítására szolgáló, kitöltött formanyomtatványt.

6 Hol szerezhetem be a költségmentesség iránti kérelem nyomtatványát?

Az államilag finanszírozott költségmentesség iránti kérelem formanyomtatványának elérhetősége:

a költségmentességi hivatal weblapján <https://www.jpa.gov.lv/> a „Szolgáltatások” (Pakalpojumi) részben;

a költségmentességi hivatal irodájában (Pils laukums 4, Riga);

azon lett városok és települések helyi hatóságainak irodáiban, ahol a személy bejelentett lakóhelye van, vagy ahol jogszerűen tartózkodik.

Az Európai Unió egy másik tagállamában (határokon átnyúló jogvitában) benyújtott költségmentesség iránti kérelem formanyomtatványa az Európai E-justice portálon az „Online formanyomtatványok” menüpontban érhető el.

7 Mely dokumentumokat kell benyújtani a költségmentesség iránti kérelem nyomtatványával együtt?

Az államilag finanszírozott költségmentesség iránti kérelemhez a következő dokumentumokat kell csatolni:

a költségmentességre való jogosultságot igazoló dokumentum másolata, pl. igazolás arról, hogy az illető rászoruló vagy alacsony jövedelmű személynek minősül (vagy más dokumentum, amely igazolja, hogy az illető jogosult az államilag finanszírozott költségmentességre);

a jogvita jellegét, az ügy menetét stb. leíró dokumentumok másolatai (pl. megállapodás, bírósági idézés, a családügyi bíróság határozata).

Az államilag finanszírozott költségmentesség egyéb ügykategóriákban történő nyújtásának feltételeiről és eljárásairól a következő honlapon található információ: <https://jpa.gov.lv/> (a költségmentességi hivatal weblapja, lett nyelven) vagy <https://jpa.gov.lv/par-mums-eng> (a költségmentességi hivatal weblapja, angol nyelven).

8 Hová kell benyújtanom a költségmentesség iránti kérelmemet?

A költségmentességi hivatal címe: Pils laukums 4, Riga, LV-1050.

E-mail-cím: pasts@jpa.gov.lv

Ingyenes információs vonal: +371 80001801 (a költségmentességi hivatal által nyújtott szolgáltatásokkal kapcsolatos információkkal és a formanyomtatványok kitöltésével kapcsolatban).

9 Hogyan tudhatom meg, hogy jogosult vagyok-e költségmentességre?

Állami finanszírozású költségmentességre jogosultak a rászoruló vagy alacsony jövedelemmel rendelkező személyek, azok akik teljes mértékben az államtól vagy a helyi önkormányzattól függenek, illetve azok, akik váratlanul olyan körülmények közé és pénzügyi helyzetbe kerültek, amely megakadályozza őket jogaik védelmének biztosításában.

Állami finanszírozású költségmentesség peren kívüli és peres polgári ügyekben (beleértve a határokon átnyúló jogvitákat is), a menedékjog biztosításával kapcsolatos közigazgatási ügyekben indított fellebbezési eljárásokban, valamint a megtámadott kitoloncolást elrendelő határozatok elleni fellebbezések vagy a megtámadott kényszerkiutasítási határozatok elleni fellebbezések esetén biztosított.

10 Mit kell tennem, ha jogosult vagyok költségmentességre?

A személynek egy kitöltött költségmentesség iránti kérelmet (igénylőlapot) kell benyújtania a költségmentességi hivatalhoz a kérelemben szereplő információkat alátámasztó dokumentumok másolatával együtt (az államilag finanszírozott költségmentességre való jogosultságot igazoló dokumentumok, valamint a polgári jogvita és a kapcsolódó eljárás jellegét leíró dokumentumok). Az iratokat személyesen, postai úton vagy a pasts@jpa.gov.lv e-mail-címen, időbélyegzővel ellátott elektronikus aláírással kell benyújtani a költségmentességi hivatalhoz.

Az államilag finanszírozott költségmentesség igénybevételeéhez a következő dokumentumokat kell benyújtani a költségmentességi hivatalhoz:

1. az államilag finanszírozott költségmentesség iránti kérelem kitöltött formanyomtatványa és a költségmentességre való jogosultságot igazoló dokumentum másolata, pl. a rászoruló vagy alacsony jövedelemmel rendelkező személy státuszát bemutató igazolás;

2. a jogvita jellegét, az ügyben folytatott eljárást stb. leíró dokumentumok másolatai.

11 Ki választja meg az ügyvédemet, ha jogosult vagyok költségmentességre?

A költségmentességi hivatal a költségmentesség biztosítása céljából megállapodásokat köt a költségmentességi szolgáltatókkal. A költségmentesség megadásáról szóló határozat meghozatalakor a költségmentességi hivatal az adott ügghöz költségmentességet nyújtó szolgáltatót rendel ki.

12 Az eljárás minden költségére kiterjed a költségmentesség?

Kivételek hiányában a magánszemélynek saját magának kell viselnie az eljárás költségeit.

13 Ki viseli az egyéb költségeket, ha csak korlátozott mértékű költségmentességre vagyok jogosult?

A költségmentesség által nem fedezett költségeket a magánszemélynek kell viselnie.

14 A fellebbezésekre is kiterjed a költségmentesség?

A költségmentességi hivatal az állam által garantált költségmentességet a következő esetekben biztosítja:

1. alkotmánybírói eljárásban költségmentességben részesül az a személy, akinek alkotmányjogi panaszával kapcsolatban az Alkotmánybíróság kizárólag a jogalapok hiánya vagy azok nyilvánvaló elégtelensége miatt döntött az eljárás megindításának mellőzéséről;

2. polgári ügyekben (kivéve, ha az ügy vám- vagy adóügyeket, a becsület és méltóság megsértésével kapcsolatos ügyeket, a személy kereskedelmi vagy üzleti tevékenységéhez, vagy önálló szakmai tevékenységéhez közvetlenül kapcsolódó ügyeket stb.);

3. közigazgatási ügyekben:

a menedékjog biztosításával kapcsolatos ügyekben indított fellebbezési eljárásokban,

a megtámadott kitoloncolást elrendelő határozatok elleni fellebbezések vagy a megtámadott kényszerkiutasítási határozatok elleni fellebbezések során,
a gyermek jogainak és jogos érdekeinek védelmére tekintettel a családjogi bíróság határozata ellen benyújtott fellebbezések során,

olyan közigazgatási ügyekben, amelyekben a bíróság (a bíró) az ügy összetettségére és a természetes személy pénzügyi helyzetére tekintettel államilag finanszírozott költségmentesség nyújtásáról döntött.

Államilag finanszírozott *részleges* költségmentesség nyújtható az ügyvédi segítségért bizonyos típusú polgári ügyekben:

a tőkeegyesítő társaság tagjai vagy részvényesei közgyűlése határozatának érvénytelenítését célzó ügyekben,

a szerződési jogból eredő jogviták esetében, ha a követelés összege meghaladja a 150 000 EUR-t,

az üzleti titkok jogellenes megszerzésével, felhasználásával és nyilvánosságra hozatalával szembeni védelemmel kapcsolatos ügyekben.

15 Megvonható-e a költségmentesség az eljárás befejezése előtt (vagy visszavonható-e akár az eljárás lezárása után)?

Ha a személynek nincs szüksége a megítélt költségmentességre, az eljárás lezárása előtt visszavonhatja a költségmentesség iránti kérelmét, és erről értesíti a költségmentességi hivatalt.

16 Megtámadhatom-e a költségmentesség elutasítását?

A költségmentességi hivatal költségmentesség nyújtásáról vagy elutasításáról szóló határozatát [a közigazgatási eljárásról szóló törvényben](#) meghatározott eljárásnak megfelelően lehet megtámadni és ellene fellebbezni.

Utolsó frissítés: 25/05/2023

Ennek a lapnak a különböző nyelvi változatait az Európai Igazságügyi Hálózat tagállami kapcsolattartói tartják fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Sem az Európai Igazságügyi Hálózat, sem a Bizottság nem vállal semmilyen felelősséget, illetve kötelezettséget az e dokumentumban közzétett vagy hivatkozott információk és adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.